

Wpływ małej i dużej motoryki na prawidłową artykulację

Motoryka mała

Pojęcie motoryki, czyli ogólnej sprawności fizycznej łączy się z rozwojem fizycznym dziecka. Motoryką małą określa się ruchy palców i dłoni. Czynności związane z motoryką małą wymagają zręczności i często wymagają współdziałania ruchów dłoni i palców z oczami, co nazywamy koordynacją wzrokowo-ruchową. Przykładami czynności wymagających dobrze ukształtowanej motoryki małej są:

- malowanie,
- pisanie,
- lepienie z plasteliny,
- zawiązywanie butów,
- nawlekanie koralików,
- wydzieranie z papieru,
- rysowanie patykiem po piasku,
- zapinanie guzików.

Mała motoryka to podstawa dla ogólnej zręczności. Jej rozwój jest uzależniony od stopnia ukształtowania motoryki dużej.

Motoryka duża

Motoryka duża to jeden z najważniejszych elementów w rozwoju ruchowym dziecka. Obejmuje ogólne aktywności ruchowe, które angażują mięśnie rąk, nóg i tułowia. Na jej podstawie z czasem kształtuje się motoryka mała powiązana ze zdolnościami manualnymi. Możemy wskazać tu aktywności, tj.:

- bieganie,
- skakanie,
- gry w piłkę,
- rzucanie,
- jazda na rowerze
- pływanie,
- wspinaczka,
- tory przeszkód,
- skakanie na skakance.

Jaki ma związek z mową?

Mowa jest czynnością ruchową, ściśle związaną z rozwojem motorycznym dziecka. Przy osiągnięciu przez nie kamieni milowych pojawiają się nowe dźwięki, gaworzenie, pierwsze słowa. Im dziecko jest starsze tym bardziej zwiększa się jego świadomość

własnego ciała, równowagi, czucia, sprecyzowanych ruchów, co przekłada się na poprawną artykulację. W przypadku dzieci, które spędzają mało czasu na aktywności ruchowej, da się zauważyć obniżoną sprawność narządów artykulacyjnych. Skutkiem tego mogą być wady wymowy oraz niezrozumiała dla otoczenia mowa. Ponadto obniżona ruchomość języka, warg przekłada się też na sposób jedzenia – dzieci te mają trudności z prawidłowym gryzieniem, żuciem, połykaniem. Obszary korowe w mózgu odpowiedzialne za małą motorykę znajdują się w sąsiedztwie obszaru odpowiedzialnego za ruchy narządów artykulacyjnych. Badania wykazały, że obszary te wzajemnie na siebie wpływają. Dlatego podczas zajęć logopedycznych zwracamy uwagę na aktywności związane z małą motoryką jako element skutecznej terapii logopedycznej.

Warto zadbać o wszechstronny rozwój dziecka, zapewniać mu odpowiednią dawkę ruchu i doświadczeń.

Opracowała: Kinga Czerkies

logopeda PPPP w Tarnowie, filia w Żabnie

Bibliografia:

Matyasik Katarzyna, Motoryka duża i mała jako dwie bazowe funkcje dla kształtowania prawidłowej artykulacji w: Wychowanie w przedszkolu, 2024, s. 6-11.